

Силабус
навчальної дисципліни
Практикум з англomовного письма
2023-2024

Освітня програма «Середня освіта (англійська мова і література)»
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.021 англійська мова і література
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни вибіркова

Викладач Ірина ШИМАНОВИЧ
Посилання на сайт <http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-in-mov/composition-kaf-in-mov/shimanovich/>
Контактний телефон +38 (095) 77 23 526
E-mail викладача: shimanovichiren@gmail.com
Графік консультацій п'ятниця, 9.00-10.00, Zoom

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
5/ 150 год.	очна (денна)	-	50 год.	100 год.	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська, англійська

Ключові слова: академічний дискурс, текст, англomовне академічне письмо, мовно-стильові засоби академічного мовлення, жанри академічного письма.

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти англomовної комунікативної компетенції як сукупності знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективну писемну комунікацію англійською мовою у професійній та науково-дослідній діяльності бакалаврів.

Предметом навчальної дисципліни є сучасна англійська мова як засіб писемної комунікації для академічних цілей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати**: основні жанри писемного академічного дискурсу; структурно-композиційні, мовні, комунікативно-риторичні особливості різножанрових текстів англomовного академічного дискурсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**: ефективно використовувати англійську мову для здобуття і передавання фахової інформації; самостійно працювати зі спеціальною англomовною літературою, критично мислити, аналізувати і синтезувати, оцінювати здобуту інформацію; аотувати та реферувати англomовну і україномовну літературу за фахом англійською мовою; репрезентувати результати власних наукових досліджень англійською мовою у писемній формі, складати план-конспект, готувати слайди презентацій; продукувати і правильно оформлювати різножанрові наукові тексти англійською мовою (тези, статті, анотації, реферати, розділи курсових та кваліфікаційних робіт) відповідно до сучасних вимог; демонструвати високу культуру англomовного академічного письма.

Зміст курсу:

Тема 1. Академічне письмо як компонент наукового дослідження.

Сутність курсу: предмет, мета, завдання, структура, вимоги, форми контролю. Особливості наукової мови. Місце наукової мови серед інших функціональних різновидів мови. Формальні та неформальні академічні слова та вирази. Опис методів дослідження. Академічне письмо як компонент наукового дослідження.

Тема 2. Англійська мова у науковому спілкуванні.

Роль і особливості функціонування англійської мови у науковому спілкуванні. Мовно-стильові засоби академічного мовлення. Загальна характеристика жанрів англomовного академічного письма: монографія, дисертація, реферат, наукова стаття, анотація, тези, рецензія. Основні відмінності англomовних наукових текстів від україномовних.

Тема 3. Текст як лінгвістична категорія.

Текст як лінгвістична категорія. Поняття «текст», «академічний текст». Текст як об'єкт

лінгвістичного дослідження і як спосіб пізнання. Ознаки тексту. Ознаки академічного дискурсу. Цілісність академічного тексту. Абзац як основний елемент тексту. Структура абзацу. Диспозиція і цілісність абзацу.

Тема 4. Академічний текст: організація та технології роботи.

Єдність організації і принцип тріади. Моделі академічного тексту. Гамбургер-модель. Центральна модель базового академічного письма. Риторична тріада.

Тема 5. Технології генерації та організації ідей.

Креативність і творчість. Креативність як важливий фактор реалізації майбутнього вчителя. Креативність та креативне мислення. Стадії креативності. Схема процесу створення ідей. Генерація ідей: методи та технології. Мозковий штурм в академічному письмі. Метод фокальних об'єктів: алгоритм дій. Метод ментальних карт. Метод «шести капелюхів». Метод генерування гірлянд асоціацій.

Тема 6. Академічний текст як система.

Академічний текст як система. Організація цілого тексту. Формулювання теми академічного тексту. Способи організації тексту. Практика нелінійної організації тексту. Логічний порядок і зміст наукового тексту. Практика аналізу. Практика синтезу. Формулювання головної ідеї академічного тексту. Правила формулювання тез. Вступ і заключна частина.

Тема 7. Точність в англomовному науковому дискурсі.

Точність у писемній формі (скорочення, відносні займенники, пунктуація тощо). Структура речення в академічному мовленні. Композиційні особливості головної частини наукової роботи. Теоретична частина та практичний блок наукової роботи.

Тема 8. Логіко-синтаксичні труднощі академічного тексту.

Інструментарій аналітичного мислення. Мова і мовне оформлення наукового тексту. Академічний текст на рівні мовленнєвого оформлення. Мислення групами і ядерними структурами. Стандартна модель речення. Зв'язність і паралелізм. Основні принципи зв'язного тексту. Синтаксис в академічному тексті. Проблеми пунктуації. Засоби зв'язку.

Тема 9. Публікації в англomовних міжнародних академічних журналах.

Типи наукових журналів: періодичні, продовжувані; електронні, друковані; галузеві, міждисциплінарні; науково-теоретичні, науково-практичні, науково-методичні. Провідні англomовні філологічні та педагогічні журнали і видання, їхня загальна характеристика: мета, структура, зміст, вимоги до публікацій. Вимоги зарубіжних журналів, що індексуються в міжнародних базах даних, до якості рукописів і основні причини їх відмови.

Тема 10. Анотація як жанр англomовного академічного письма.

Визначення анотації. Типи анотацій. Анотації до наукових праць: до підручника, монографії, дисертації, автореферату, наукової статті. Описові та інформативні, короткі та розгорнуті анотації. Ключові слова. Правила написання англomовних анотацій, їхні лексико-граматичні, синтаксичні, стилістичні та дискурсивні особливості.

Тема 11. Наукова стаття як жанр англomовного академічного письма.

Стаття як самостійний науковий твір. Сучасні вимоги до змісту, структури і оформлення наукової статті. Принципи побудови наукової статті та специфіка їх реалізації в англomовних публікаціях. Основні етапи підготовки статті до друку.

Тема 12. Класична наукова стаття.

Структура класичної наукової статті: назва, відомості про автора, анотація і ключові слова, вступ, аналіз останніх наукових публікацій з теми дослідження і теоретичне обґрунтування, постановка проблеми, визначення мети, завдань, актуальності; формулювання дослідницьких питань і гіпотез; метод, результати дослідження і аналіз даних, дискусія; педагогічна, наукова і методична значущість; рекомендації і перспективи подальшого дослідження, висновки, список використаної літератури, додатки.

Тема 13. Переклад термінів і реалій в англomовних наукових текстах.

Дослівний переклад термінів. Переклад двокомпонентних термінів і термінологічних словосполучень. Типові помилки при перекладі термінів і реалій в англomовних наукових текстах. Термінологічні кліше українського наукового стилю. Особливості перекладу реалій в англійському науковому дискурсі.

Тема 14. Особливості перекладу назви наукової праці.

Стислість, конкретність, інформативність назви статті. Іменники у функції означення. Вживання артиклів у заголовках. Вживання дієслова та його безособових форм. Кальковані звороти при перекладі заголовків та шляхи їх уникнення.

Тема 15. Повідомлення про мету та методи дослідження в англomовному науковому дискурсі.

Визначення мети дослідження в англomовному науковому дискурсі. Відмінності між вітчизняним науковим викладом та англomовним. Глибина структура повідомлення. Формулювання методів дослідження в англійській науковій літературі.

Тема 16. Візуальна презентація даних у наукових публікаціях і презентаціях.

Кількісна обробка інформації та результатів досліджень. Таблиці і графіки як засоби візуалізації наукових досліджень. Типи графіків. Вибір типу візуальної презентації залежно від характеру інформації. Правила оформлення таблиць і графіків. Нумерація, назви і підписи до графіків, таблиць. Організація слайд-шоу. Структура, зміст, дизайн слайдів. Типові помилки організації слайд-шоу. Оптимальне співвідношення

візуальних і вербальних засобів.

Тема 17. Посилання в англomовних наукових текстах.

Використання посилань в англomовних наукових текстах. Типи інформаційних джерел і ілюстративного матеріалу. Правила цитування та посилання на використані джерела. Різні стилі оформлення цитат, посилань в тексті статті і списку використаних джерел.

Тема 18. Бібліографічний опис джерел.

Укладання списку наукової літератури. Вітчизняний стандарт. Рекомендований перелік міжнародних стилів оформлення публікацій: APA style, Chicago/Turabian style, Harvard style, MLA style, Vancouver style.

Тема 19. Академічні контакти і самопрезентація.

Короткі і розгорнуті біографічні дані дослідника. Резюме (CV). Заявки, аплікаційні форми на участь у конференціях, семінарах, літніх школах. Короткі і розгорнуті тези доповідей. Електронне листування з організаторами академічних заходів, рецензентами, редакторами, видавниками. Типи електронних листів: лист-запит, інформаційний лист.

Нові формати наукової комунікації. Використання соціальних мереж для встановлення академічних контактів і обміну науковою інформацією.

Тема 20. Академічна доброчесність.

Етичний кодекс ученого. Плагіат у науці: причини та передумови виникнення. Види плагіату у наукових публікаціях: методи виявлення та викорінення. Антиплагіатні програми. Самоплагіат та його варіації. Шляхи запобігання плагіату.

Тема 21. Підготовка презентаційних матеріалів.

Загальні принципи підготовки презентації та її мовне оформлення. Вимоги до англomовних академічних презентацій. Основні етапи підготовки публічного виступу. Вимоги до публічного виступу із презентацією результатів науково-дослідницької діяльності. Структура, розподіл часу на основні етапи презентації.

Тема 22. Наукова комунікація та публічний виступ.

Мовленнєві кліше презентації: привітання, представлення змісту основних частин, відповіді на питання, реагування на складні й незручні питання. Основні формули спілкування в ситуаціях, пов'язаних з участю в міжнародних наукових конференціях.

Тема 23. Гранти та заявки.

Міжнародні гранти. Подання аплікаційної заявки на отримання гранту, проходження співбесіди. Типові помилки аплікаційної заявки. Процедура участі у грантових програмах. Індивідуальні та колективні гранти.

Тема 24. Документи для працевлаштування.

Складання резюме та заповнення документів, необхідних для працевлаштування та пошуку роботи. Заповнення заяви про прийняття на роботу. Написання супровідного листа. Мовні кліше для резюме, заяви, супровідного листа.

Тема 25. Культура письмової комунікації.

Основні принципи письмової комунікації. Значення аудиторії та мети комунікації для вибору відповідного стилю та тону письмового висловлювання. Аргументація та логічна побудова в письмових текстах.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від здобувача вищої освіти очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, здатність обговорювати дискусійні питання, активна участь у практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного контролю і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь здобувачів вищої освіти у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Таблиця 1. Розподіл набраних здобувачем вищої освіти балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	0-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано			зараховано			

Практичне заняття 1	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 2	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 3	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 4	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 5	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 6	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 7	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 8	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 9	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 10	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 11	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 12	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 13	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 14	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 15	1,4	2	2,3	2,6	3	3,7	4
Практичне заняття 16	1,4	2	2,3	2,6	3	3,5	4
Практичне заняття 17	1,4	2	2,3	2,6	3	3,5	4
Практичне заняття 18	1,4	2	2,3	2,6	3	3,5	4
Практичне заняття 19	1,4	2	2,3	2,6	3	3,5	4
Практичне заняття 20	1,4	2	2,3	2,6	3	3,5	4
Практичне заняття 21	1,4	2	2,3	2,6	3,4	3,5	4
Практичне заняття 22	1,4	2	2,3	2,6	3,4	3,5	4
Практичне заняття 23	1,4	2	2,3	2,6	3,4	3,5	4
Практичне заняття 24	1,3	1,5	2,5	2	3,4	3,5	4
Практичне заняття 25	1,3	1,5	2,5	2	3,4	3,5	4
Разом максимальна кількість набраних балів	34	49	57	64	77	89	100

Таблиця 2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	зараховано	А (відмінно)
78-89	Добре		В (дуже добре)
65-77			С (добре)

58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (достатньо)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34			F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Silvia P. J. How to write a lot: a practical guide to productive academic writing. Washington: American Psychological Association, 2018. 150 p.
2. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 30.08.2023).
3. Семенов О. М., Фаст О. Л. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб./Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 220 с.
4. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: навчальний посібник для студентів, аспірантів і науковців. Львів: ПАІС, 2003. 218 с.

Додаткові

1. Слепович В.С. Пособие по английскому академическому письму и говорению = Academic Writing and Speaking Course Pack. Минск: ТетраСистемс, 2012. 176 с.
2. Тарнопольський О.Б. Writing Academically: A Coursebook for Teaching Academic Writing in English to Students of Linguistic Tertiary Educational Institutions: [Посібник]. К. : Фірма «ІНКОС», 2006. 228 с.
3. Leonhard, B. Discoveries in Academic Writing/B. Leonhard. University of Missouri-Columbia, 2003. 404 p.
4. Cronin, B. A cast of thousands: Coauthor ship and sub authorship collaboration in the 20th century as manifested in the scholarly literature of Psychology and Philosophy // Journal of the American Society for Information Science and Technology. 2003. № 54(9). P. 55–71.
5. Jordan R.R. English for Academic Purpose: A Guide and Resource book for Teachers / R.R.Jordan. Cambridge: Cambridge University Press.1997. 404 p.
6. Lunsford A. The St.Martin's handbook. / A. Lunsford, R. Connors, F.E. Horowitz.N.Y.: St.Martin's Press, 1995. 876 p.
7. Swales J.M. Academic Writing for Graduate Students: A Course for Nonnative Speakers of English / J.M.Swales, Ch.B.Feak. Michigan: The Univ. of Michigan Press, 1994. 253 p.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library (дата звернення 17.08.2023)
2. <http://eu.wiley.com/WileyCDA/>
3. <http://journals.sagepub.com/>
4. <https://osjournal.org/index.html>
5. <http://science.thomsonreuters.com/cgi-bin/linksj/opensearch.cgi>
6. <http://www.ijls.net/>
7. <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-english-for-academic-purposes/>
8. <https://www.publishingcampus.elsevier.com/>
9. <http://www.sciencedirect.com/>